

**UCHWAŁA NR XXXI/246/20
RADY GMINY ŻURAWICA**

z dnia 21 grudnia 2020 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Żurawica na lata 2021-2026

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 713, z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 218, z późn. zm.),

**Rada Gminy Żurawica
postanawia**

§ 1. Przyjąć Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Żurawica na lata 2021-2026, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Żurawica.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2021 roku.

§ 4. Uchwała podlega publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej.

Przewodniczący Rady Gminy
Żurawica

Maciej Gałuszka

Załącznik do uchwały Nr XXXI/246/20
Rady Gminy Żurawica
z dnia 21 grudnia 2020 r.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
W GMINIE ŻURAWICA NA LATA 2021 - 2026**

I. WPROWADZENIE

Rodzina jest podstawową jednostką społeczną i najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka kształtującym jego osobowość, poglądy i system wartości. Więzy łączące jej członków powinny być trwałe i opierać się na wzajemnym zaufaniu i poczuciu bezpieczeństwa. Dom rodzinny powinien być zatem miejscem, do którego chętnie wracamy. Jednak dla wielu osób nie jest on spokojną przystanią, miejscem w którym znajdujemy akceptację, zrozumienie a wręcz przeciwnie kojarzy się z cierpieniem fizycznym, psychicznym, emocjonalnym. Przyczyny stosowania przemocy mogą być różne. Mogą one wynikać z przyczyn osobistych, z frustracji, stresu, z uzależnienia, z zaburzeń psychicznych, braku więzi emocjonalnych i brutalności w domu rodzinnym. Ponadto przyczyn tego zjawiska można także dopatrywać się w tradycjach, zwyczajach i przekonaniach funkcjonujących w naszym społeczeństwie. Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem trudnym do ujawnienia w związku z tym, że osoby doświadczające przemocy boją się, wstydzą, często nie wierzą w skuteczność pomocy. Nie bez znaczenia jest fakt, że „ofiara” i „sprawca” łączą bliskie więzi rodzinne i emocjonalne. Przemoc w rodzinie może być przyczyną poważnych szkód osobistych, społecznych i zdrowotnych. Niejednokrotnie przemoc prowadzi do naruszeń norm moralnych i prawnych. Osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie są zarówno dorośli, jak i dzieci, natomiast osobami stosującymi przemoc są zazwyczaj osoby dorosłe – zdecydowanie częściej mężczyźni niż kobiety.

W odniesieniu do zachowań przemocowych w rodzinie zwraca się uwagę na cztery cechy charakterystyczne, które są ze sobą ściśle powiązane, występują jednocześnie i stanowią istotę problemu. Pierwszą jest intencjonalność, co oznacza, że postępowanie sprawcy nie jest przypadkowe, ma charakter świadomego i zamierzonego działania. Drugim równoległym mechanizmem jest wykorzystanie przez sprawcę nierównowagi sił fizycznych, psychicznych, ekonomicznych do wymuszenia na osobie bliskiej pożądanego zachowania. Trzecia cecha to uderzenie w dobro drugiej osoby, naruszenie jej wolności osobistej i godzenie w jej podstawowe prawa. Ostatnia cecha to spowodowanie konkretnej szkody psychicznej bądź fizycznej, zadawanie bólu i cierpienia.

Możemy wskazać następujące rodzaje przemocy:

1. Fizyczną – jej istotą jest naruszenie nietykalności fizycznej polegające na zachowaniach intencjonalnych prowadzących do uszkodzenia ciała lub niosących takie ryzyko, np. popychanie, szarpanie, ciągnięcie, szturchanie, klepanie, klapsy, ciągnięcie za uszy, włosy, szczypanie, kopanie, bicie ręką, pięścią, uderzenie w twarz - tzw. "policzek", przypalanie papierosem, duszenie, krępowanie ruchów, itp.

2. Psychiczną – polega na naruszeniu godności osobistej. Osoba stosująca przemoc psychiczną wykorzystuje groźby, poniżanie, obrażanie, wyzywanie, osądzanie, ocenianie, krytykowanie, straszenie, szantażowanie, nieliczenie się z uczuciami, krzyczenie, oskarżanie, obwinianie, oczernianie, krzywdzenie zwierząt, czytanie osobistej korespondencji, ujawnianie tajemnic, sekretów, wyśmiewanie, lekceważenie, itp. Celem nadrzędnym tego rodzaju zachowań jest sprawowanie kontroli nad ofiarą.

3. Seksualną – to działanie mające na celu naruszenie sfery intymnej drugiego człowieka. Polega na zmuszaniu osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić. Przymus może polegać na bezpośrednim użyciu siły lub emocjonalnym szantażu. Do najczęstszych zachowań przemocowych w tej sferze należą: wymuszanie pożycia, obmacywanie, gwałt, zmuszanie do niechcianych praktyk seksualnych, nieliczenie się z życzeniami partnerki/partnera, komentowanie szczegółów anatomicznych, ocenianie sprawności seksualnej, wyglądu, itp.

4. Ekonomiczną – jej istotę stanowi naruszenie własności drugiej osoby. Wiąże się z celowym niszczeniem dóbr materialnych, pozbawianiem środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby. Do najbardziej rozpowszechnionych działań w ramach przemocy ekonomicznej należą: niszczenie rzeczy, włamanie do zamkniętego osobistego pomieszczenia, kradzież, używanie rzeczy bez pozwolenia, zabieranie pieniędzy, przeglądanie dokumentów, korespondencji, dysponowanie czyjąś własnością, zaciąganie pożyczek "na wspólne konto", sprzedawanie osobistych lub wspólnych rzeczy bez uzgodnienia, zmuszanie do spłacania długów, itp.

5. Zaniedbanie – polega na niezaspokajaniu podstawowych potrzeb emocjonalnych, fizycznych i materialnych, np. niedawaniu środków na utrzymanie, pozbawianiu jedzenia, ubrania, schronienia, braku pomocy w chorobie, nieudzieleniu pomocy, uniemożliwianiu dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka, toalety, itp.

II. UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 218, z późn. zm.) do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Program ma istotne znaczenie dla realizacji celów polityki społecznej w skali lokalnej. Kolejne obowiązki przypisane gminie przez ustawodawcę to:

-prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, szczególnie poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą,

-zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,

-tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Zatem redakcja niniejszego dokumentu stanowi wypełnienie jednego ze wskazań ustawy, pozwala jednocześnie na dokonanie szczegółowej analizy problemu oraz prezentuje konkretne metody przeciwdziałania przemocy występującej w społeczności lokalnej, jaką tworzą na co dzień mieszkańcy gminy Żurawica. Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie jest kontynuacją działań podejmowanych w ramach realizacji wcześniejszego dokumentu. Istotnym elementem programu jest zatem dalsze wprowadzanie w życie działań mających na celu z jednej strony podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie oraz promowanie metod wychowawczych bez używania przemocy, a z drugiej strony zapewnienie ochrony i udzielanie pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, a także upowszechnianie informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy zarówno osobom dotkniętym przemocą, jak i stosującym przemoc w rodzinie.

III. PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU

Poniżej wymieniono podstawowe akty prawne podejmujące temat przeciwdziałania przemocy i regulujące postępowanie różnych podmiotów w stosunku do sprawców oraz ofiar przemocy w rodzinie. Stanowią one również fundament prawny dla zapisów Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące dokumenty normujące problematykę przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

-ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz.U. z 2020 r., poz. 218, z późn. zm.);

-ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2020 r., poz. 1876);

-ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz.U. z 2020 r., poz. 821);

-ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz.U. z 2019 r., poz. 2277 ze zm.);

-ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2019 r., poz. 852, ze zm.);

-ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. 2020 r., poz. 713, ze zm.);

-ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2020 r., poz. 1057);

-ustawa z dnia 6 kwietnia 1990r. o Policji (tj. Dz.U. z 2020 r., poz. 360 ze zm.);

-ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (tj. Dz.U. z 2020 r., poz. 1359);

- ustawa z dnia 25 lutego 1997 r. Kodeks karny (tj. Dz.U. z 2020 r., poz. 1444, z późn. zm.);
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (tj. Dz.U. z 2020 r., poz. 30, z późn. zm.).

Ponadto Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar

Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2026 jest spójny z Programami:

- Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020;
- Wojewódzkim Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020;
- Powiatowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie;
- Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych;
- Gminnym Programem Wspierania Rodziny;
- Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

IV. ŹRÓDŁA NIEPOROZUMIEŃ I KONFLIKTÓW – komunikat z badań nr 48/2019 Centrum Badań Opinii Społecznych Przemoc i konflikty w domu.

Z deklaracji badanych wynika, że w zdecydowanej większości rodzin zdarzają się nieporozumienia i konflikty (71%), przy czym w większości dochodzi do nich bardzo rzadko (54%), natomiast w co szóstej (17%) kłótnie wybuchają przynajmniej kilka razy w miesiącu. W ciągu ostatnich siedmiu lat częstość występowania konfliktów w rodzinach w zasadzie się nie zmieniła.

TABELA 1

W każdej rodzinie od czasu do czasu zdarzają się nieporozumienia i konflikty. Czy w Pana(i) rodzinie zdarzają się sprzeczki, kłótnie, awantury?	Wskazania respondentów według terminów badań					
	II 2002	IX 2003	I 2005	II 2009	V 2012	II 2019
	w procentach					
Nie, nigdy to się nie zdarzyło	29	21	31	32	28	29
Tak, zdarzają się, ale bardzo rzadko	50	54	53	49	54	54
Tak, parę razy w miesiącu	14	16	10	14	12	10
Tak, raz lub dwa razy w tygodniu	5	6	4	4	5	5
Tak, niemal codziennie	2	2	1	1	1	2
Ogółem, –kilka razy w miesiącu lub częściej	21	24	15	19	18	17

Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (345) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich face-to-face wspomaganych komputerowo (CAPI) w dniach 7–14 lutego 2019 roku na liczącej 968 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Występowanie kłótni i nieporozumień ściśle zależy od wielkości gospodarstwa domowego. Generalnie w większych gospodarstwach domowych spory pojawiają się częściej. Brak konfliktów rodzinnych deklaruje przeszło co drugi ankietowany mieszkający samotnie (51%), niemal co trzeci mieszkający w dwuosobowych gospodarstwach domowych (35%), trzech na dziesięciu mieszkających w trzy osobowych gospodarstwach domowych (29%) oraz prawie co piąty mieszkający w gospodarstwach czteroosobowych i większych (18%).

TABELA 2

W gospodarstwach domowych	W każdej rodzinie od czasu do czasu zdarzają się nieporozumienia i konflikty. Czy w Pana(i) rodzinie zdarzają się sprzeczki, kłótnie, awantury?		
	Tak, co najmniej kilka razy w miesiącu	Tak, zdarzają się, ale bardzo rzadko	Nie, nigdy to się nie zdarzyło
	w procentach		
jednoosobowych	6	43	51

dwuosobowych	14	51	35
trzyosobowych	21	50	29
czterooosobowych i większych	20	62	18

Z analizy zróżnicowań społeczno-demograficznych wynika również, że o kłótniach i awanturach w rodzinie występujących co najmniej kilka razy w miesiącu częściej niż pozostali mówią młodszy respondenci (najczęściej w wieku 18–24 lat –33%), mieszkańcy większych miejscowości (najczęściej miast liczących 500 tys. mieszkańców i więcej –30%), badani lepiej wykształceni (20% ankietowanych z wykształceniem średnim i 18% ankietowanych z wykształceniem wyższym) oraz respondenci lepiej sytuowani (24% ankietowanych o dochodach per capita wynoszących co najmniej 2500 zł). Spory i kłótnie Polaków najczęściej związane są z życiem codziennym, obowiązkami domowymi, bałaganem w domu (20%), sprawami błahymi, nieistotnymi, drobnostkami (19%) oraz odmiennością poglądów (17%). Trochę rzadziej przedmiotem sporów i awantur są kwestie finansowe (11%) oraz różnice zdań na temat wychowywania dzieci i kłopoty z nimi (8%). Sporadycznie w tym kontekście wymieniane były alkohol, pijaństwo (4%), różnice charakterów (4%), złe samopoczucie domowników (3%), sprawy rodzinne (3%), religia, polityka, różnice światopoglądowe (3%), kłopoty z dorastającymi dziećmi (2%) oraz brak zaangażowania w życie rodzinne (1%). Co jedenasty badany (9%) deklarujący, że w jego rodzinie zdarzają się nieporozumienia i konflikty, nie potrafił wskazać ich źródła.

V. Problem przemocy na terenie Gminy Żurawica

Przemoc w rodzinie jest problemem złożonym i ma wiele definicji. Powszechnie przemoc traktowana jest jako akt godzący w osobistą wolność jednostki prowadzący do jej fizycznej, a także psychicznej szkody. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie definiuje przemoc w rodzinie jako „jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne osób dotkniętych przemocą”. Często przemocą w rodzinie określa się „zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie przeciw członkowi rodziny, naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody”.

Procedura "Niebieskiej Karty" – jest to strategia działania wobec zjawiska przemocy występującego w rodzinie, składa się z odpowiedniej dokumentacji i sposobu postępowania w przypadku stwierdzenia bądź podejrzenia występowania przemocy.

Każda osoba poszkodowana ma prawo do pomocy w tym spisania "Niebieskiej Karty" w sytuacji gdy jest dotknięta przemocą. Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą nie wymaga jej zgody.

"Niebieska Karta" jest formularzem opisującym sytuację, w której dochodzi do przemocy w rodzinie, a także działania podejmowane na rzecz osoby poszkodowanej. Wszczęcie procedury "Niebieskiej Karty" następuje w przypadku powzięcia, w toku prowadzenia czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.

Niebieska Karta może być wypełniona przez:

- funkcjonariusza policji,
- pracownika socjalnego,
- lekarza, pielęgniarkę, położną, ratownika medycznego,
- pedagoga, wychowawcę,
- członka gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

Po wypełnieniu "Niebieska Karta" jest przekazywana do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Przewodniczący może powołać grupę

roboczą w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie.

Wszczynając procedurę "Niebieskiej Karty" podejmuje się działania interwencyjne mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa każdej osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.

Informacje statystyczne niezbędne do opracowania diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Żurawica pozyskane zostały z jednostek zajmujących się rozwiązywaniem problemów społecznych, w tym problemów zjawiska przemocy – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żurawicy i Komisariatu Policji w Żurawicy.

Na przestrzeni ostatnich dwóch lat widoczna jest tendencja wzrostowa interwencji w zakresie liczby rodzin doświadczających przemocy w rodzinie w gminie Żurawica o około 14%, liczba wszczętych postępowań przygotowawczych z art. 207 k.k. jest na takim samym poziomie. Ilość interwencji przeprowadzonych na terenie gminy przez Komisariat Policji w Żurawicy przedstawia poniższa tabela.

rok	2018	2019
Interwencji ogółem	712	815
w tym interwencje związane z przemocą w rodzinie	157	178
Ilość wszczętych postępowań przygotowawczych z art. 207 k.k. w tym zakończonych aktem oskarżenia	11	11
	5	5

Działania ZI i grup roboczych działających przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Żurawicy przedstawiają poniższe tabele.

	2018	2019
Liczba procedur „NK” kontynuowanych z roku poprzedniego	5	3
Ogółem liczba sporządzonych „Niebieskich Kart” wszczynających procedurę w danym roku przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów:	13	18
OPS	3	7
Policja	9	11
GKRPA	0	0
Oświata	0	0
Służba zdrowia	1	0
Liczba „NK” które zostały założone ponownie w toku tej samej procedury	0	0
Liczba sporządzonych „NK” C	5	9
Liczba sporządzonych „NK” D	5	11
Liczba zakończonych procedur „NK” w tym z powodu:	12	15
Zakończenia przemocy w rodzinie oraz zrealizowania indywidualnego planu pomocy	10	11
Braku zasadności podejmowania działań	2	4

W 2019 roku sporządzono 18 formularzy „Niebieskiej Karty – A” wszczynających procedurę przeciwdziałania przemocy w rodzinie, sporządzono 9 formularzy „Niebieska Karta – C” oraz 11 formularzy „Niebieska Karta – D”, natomiast zakończono 15 sprawy w ramach procedury. W stosunku do 2018 roku widoczny jest wzrasta liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty” o około 50 %.

	2018	2019
Liczba spotkań ZI	12	17
Liczba powołanych grup roboczych	12	17
Liczba posiedzeń grup roboczych	48	73
Przypadki odebrania dziecka z rodziny w zw. z prowadzoną procedurą „NK”	0	0
Liczba zatrzymanych osób, podejrzanych o stosowanie przemocy	0	0

Charakterystyka osób dotkniętych przemocą w rodzinie na terenie gminy Żurawica:

rok	Ogółem osoby poszkodowane	kobiety	mężczyźni	dzieci
2018	45	10	13	22
2019	47	18	3	26

Dane te oddają pełny obraz występowania zjawiska przemocy na terenie gminy Żurawica.

Osoby, co do których zachodziło podejrzenie że są ofiarami przemocy informowano o przysługujących im uprawnieniach i możliwościach prawnych, kierowano do instytucji w powiecie udzielających specjalistycznego poradnictwa (głównie prawnego i psychologicznego) oraz informowano o możliwości skorzystania z terapii. Osoby, co do których zachodziło podejrzenie że są sprawcami przemocy informowano o konsekwencjach, w tym prawnych, stosowanej przemocy jak również o możliwościach uzyskania wsparcia terapeutycznego. Prowadzone działania lokalne jak i ogólnopolskie wpływają na zmianę świadomości społecznej, co powoduje zwiększenie gotowości osób doznających przemocy do ujawniania takich spraw, spada aprobata dla zachowań przemocowych, a także zmienia się perspektywa patrzenia na problem przemocy nie jako na indywidualną sprawę rodziny, a na zjawisko, któremu trzeba przeciwdziałać. Zwiększa się również profesjonalizm przedstawicieli służb zobowiązanych do podejmowania interwencji i udzielenia pomocy.

VI. Realizacja

Działania wyznaczone w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Żurawica na lata 2021-2026 mają charakter ciągły.

Podmiotem odpowiedzialnym za koordynację działań wyznaczonych w Gminnym Programie jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żurawicy.

Podmiotami realizującymi działania mogą być : Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe szczebla podstawowego, organizacje pozarządowe, parafie.

Partnerami w realizacji działań są z kolei: placówki służby zdrowia, specjaliści placówek pomocowych i wspierających w powiecie, Komisariat Policji w Żurawicy, Sąd Rejonowy w Przemyślu, Prokuratura Rejonowa w Przemyślu, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, organizacje pozarządowe, Kościół, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i społeczność lokalna.

1. Cele programu

a) Cel główny

Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie w gminie Żurawica, zapewnienie ochrony jej ofiarom oraz skuteczne oddziaływanie na jej sprawców.

Istotnym jest podejmowanie kompleksowych działań ukierunkowanych zarówno na ochronę ofiar przemocy, jak na edukowanie osób stosujących przemoc i korygowanie agresywnych zachowań i postaw.

b) Cele szczegółowe:

-Podejmowanie działań mających na celu poprawę sytuacji rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy

w rodzinie.

- Podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- Udzielanie pomocy dzieciom i młodzieży z rodzin zagrożonych i dotkniętych przemocą w rodzinie.
- Umożliwienie podnoszenia kompetencji osób pracujących z osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie lub osobami stosującymi przemoc w rodzinie.

2. Sposób realizacji

Priorytet I. Podejmowanie działań mających na celu poprawę sytuacji rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie

- jak najszersze diagnozowanie i monitorowanie tzw. „grup ryzyka” przez podmioty uczestniczące w procedurze „Niebieskie Karty”;
- zwiększanie świadomości społecznej dotyczącej zagrożeń płynących z przemocy w rodzinie, upowszechnienie informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy zarówno osobom dotkniętym przemocą, jak i stosującym przemoc w rodzinie;
- zmiana postrzegania przez społeczeństwo problemu przemocy w rodzinie,
- przygotowanie i kolportaż odpowiednich materiałów informacyjno-edukacyjnych na temat infrastruktury placówek pomocowych i instytucji wspierających (ulotki, plakaty)
- propagowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich, zapobieganie złym zachowaniom;
- wdrażanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych;
- realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- podejmowanie działań w celu zapewnienia pomocy, poradnictwa specjalistycznego oraz wsparcia i bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie;
- udzielanie przez Ośrodek Pomocy Społecznej pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom dotkniętym przemocą.

Priorytet II. Podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

- diagnozowanie i monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie oraz zachowań agresywnych młodzieży na terenie gminy;
- rozwój działalności zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych;
- rozwój poradnictwa specjalistycznego dla różnych kategorii ofiar i sprawców, w tym: rodzinnego, prawnego, psychologicznego, socjalnego;
- rozwój poradnictwa dla rodziców z rodzin zagrożonych przemocą;

Priorytet III. Udzielanie pomocy dzieciom i młodzieży z rodzin zagrożonych i dotkniętych przemocą w rodzinie - realizacja programów profilaktycznych i terapeutycznych dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie;

- rozwój nowych form i metod wsparcia środowiskowego dla dzieci i młodzieży zagrożonej lub dotkniętej przemocą w rodzinie;

Priorytet IV. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- systematyczna edukacja i podnoszenie kompetencji służb stykających się z problematyką przemocy w rodzinie;
- podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób dotkniętych

przemocą;

- wypracowanie procedur aktywnej i stałej współpracy placówek oświatowych, jednostek pomocy społecznej i służby zdrowia, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, sądu rejonowego i kuratorów sądowych, organizacji pozarządowych i Kościoła;

- aktywność, współdziałanie i wymiana informacji między służbami;

- przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

VII. Postanowienia końcowe

1. Spodziewane efekty realizacji programu

- Zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy dla ofiar przemocy
- Zmiana postaw lokalnej społeczności wobec przemocy w rodzinie.
- Zwiększenie społecznej wrażliwości i zaangażowania w sprawy przeciwdziałania przemocy.
- Pogłębienie wiedzy społeczeństwa o zjawisku przemocy domowej i sposobach radzenia sobie z tym problemem.
- Usprawnienie systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą.
- Wzrost liczby osób profesjonalnie pomagającym ofiarom przemocy w rodzinie.
- Spadek liczby sprawców przemocy a także rodzin, w których interwencje podejmowane są wielokrotnie.
- Wzrost a potem spadek liczby osób zgłaszających się o pomoc w sprawie przemocy.
- Otwarte mówienie o występującej przemocy.

2. Finansowanie

Źródłem finansowania Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Żurawica są środki własne gminy, dotacje zewnętrzne (środki unijne, dofinansowanie w ramach programów rządowych).

3. Monitoring i ewaluacja

Monitorowanie problemu przemocy we współpracy z organizacjami i instytucjami, których zadania są zbieżne z celami niniejszego programu poprzez;

- stworzenie sieci wymiany informacji między tymi instytucjami,
- zbieranie danych statystycznych.

Ewaluacja powinna dostarczyć odpowiedzi, jaka jest trafność, skuteczność i użyteczność programu, ma również na celu uzyskanie informacji, czy osiągnięto przewidywane efekty realizacji Programu.

Podstawowe cele ewaluacji Programu to;

- udoskonalenie podejmowanych działań,
- informacja o efektach wdrożenia programu oraz uzyskanie odpowiedzi na pytanie związane z jego realizacją,
- pogłębienie odpowiedzialności za wdrożenie programu wśród wszystkich zainteresowanych jego funkcjonowaniem i efektami.

Ewaluacja programu będzie odbywać się na bieżąco, równoległe trwać będzie proces jego monitorowania.

Formy ewaluacji:

- sprawozdania z prac grup roboczych oraz Zespołu Interdyscyplinarnego,

- protokoły z zebrań Zespołu Interdyscyplinarnego

Program ma charakter otwarty i może podlegać okresowym weryfikacjom i modyfikacjom związanym ze zmieniającymi się uwarunkowaniami społeczno-ekonomicznymi, rozwojem procesów społecznych i potrzebami w tym zakresie, a także wymogami prawa.